

7. Пугач В. Штучний інтелект як інструмент підвищення ефективності дистанційного навчання. Педагогіка Безпеки. 2024. Вип. 9. С. 31-36. URL: <https://pedbezpeka.vntu.edu.ua/index.php/pb/article/view/150?>

8. Pokrivcakova S. Preparing teachers for the application of AI-powered technologies in foreign language education. Journal of Language and Cultural Education. 2019. Vol. 7. Issue 3. URL: <https://reference-global.com/article/10.2478/jolace-2019-0025>

9. Бойко Л. М. Переваги та ризики використання штучного інтелекту при викладанні іноземних мов онлайн.: SCIENCE AND EDUCATION IN THE THIRD MILLENNIUM: information technology, education, law, psychology, social security and work, management. International collective monograph. Lublin. Polska. 2025. P. 153-185. URL: <https://zenodo.org/records/16942474>

REFERENCES

1. AI will Transform Teaching and Learning. Let's get it right. 09.03.2023. URL: <https://hai.stanford.edu/news/ai-will-transform-teaching-and-learning-lets-get-it-right> [in English]

2. Maister-klas «Shtuchnyi intelekt – popovnennia skrynky tsyfrovikh instrumentiv suchasnoho pedahoha» [Artificial intelligence – adding to the modern teacher's toolbox of digital tools]. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=PXQd5jIYbA> [in Ukrainian]

3. Shtuchnyi intelekt v systemi informatsiino-analitychnoho suprovodu tsyfrovoy transformatsii osvity. Virtualnyi chytalnyi zal osvityanyna. Rubryka «Osvita i nauka v umovakh viiny» (onlain-proiekt). (2024). [Artificial intelligence in the information and analytical support system for the digital transformation of education. Virtual reading room for educators]. Kyiv. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/742563/1/3-ER-ai-ias-dt-2024.pdf> [in Ukrainian]

4. Three teachers weekly saving six weeks a year. June 24. (2025). URL: <https://news.gallup.com/poll/691967/three-teachers-weekly-saving-six-weeks-year.aspx> [in English]

5. Ober, J., Matussevych, T., Strutynska, O. (2025). From challenges to opportunities: Using ICT and AI in Ukrainian education in times of pandemic and War. Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity. Vol. 11. Issue 4. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S219985312500174X> [in English]

6. Berg van den, G. (2025). Teachers' experiences of using artificial intelligence from an open distance learning context: successes, challenges, and strategies for success. Discover Education. Vol. 4. URL: <https://link.springer.com/article/10.1007/s44217-025-00596-2> [in English]

7. Puhach, V. (2024). Shtuchnyi intelekt yak instrument pidvyshchennia efektyvnosti dystantsiinoho navchannia [Artificial intelligence as a tool for improving the effectiveness of distance learning]. Pedahohika Bezpeky. Vyp. 9. S. 31-36. URL: <https://pedbezpeka.vntu.edu.ua/index.php/pb/article/view/150> [in Ukrainian]

8. Pokrivcakova, S. (2019). Preparing teachers for the application of AI-powered technologies in foreign language education. Journal of Language and Cultural Education. Vol. 7. Issue 3. URL: <https://reference-global.com/article/10.2478/jolace-2019-0025> [in English]

9. Boiko, L.M. (2025). Perevahy ta ryzyky vykorystannia shtuchnoho intelektu pry vykladanni inozemnykh mov onlain [Benefits and Risks of Applying Artificial Intelligence in Online Foreign Language Teaching]. SCIENCE AND EDUCATION IN THE THIRD MILLENNIUM: information technology, education, law, psychology, social security and work, management. International collective monograph. Lublin, Polska. P. 153-185. URL: <https://zenodo.org/records/16942474> [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

БОЙКО Любов – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри суспільних наук Херсонського навчально-наукового інституту Національного університету кораблебудування ім. адмірала Макарова.

Наукові інтереси: методика викладання іноземних мов у вищій школі.

СЕМАКОВА Тетяна – кандидат педагогічних наук, доцент, викладач Херсонського політехнічного фахового коледжу Національного університету Одеська політехніка.

Наукові інтереси: формування умінь і навичок самоосвітньої діяльності студентів.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

BOIKO Liubov – Candidate of Philological Sciences, Associate Professor of Department of Social Sciences, Kherson Educational-Scientific Institute of Admiral Makarov National University of Shipbuilding.

Scientific interests: foreign language teaching methods in higher education.

SEMAKOVA Tetiana – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of Kherson Polytechnic College of Odessa National Polytechnic University.

Scientific interests: development of students' self-education skills.

Стаття надійшла до редакції 18.10.2025 р.

Стаття прийнята до друку 25.10.2025 р.

УДК 378.147.091.33:[316.77:373.5.011.3-052]

DOI: 10.36550/2415-7988-2025-1-221-453-458

УМАНСЬКА Юлія –

аспірант кафедри

педагогіки і освітнього менеджменту

Вінницького державного педагогічного

університету імені Михайла Коцюбинського

ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-8086-1375>

e-mail: klio.12.0936@gmail.com

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ДРАМАТИЗАЦІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ В УЧНІВ

У статті обґрунтовано актуальність використання методу драматизації у підготовці майбутніх учителів до формування комунікативної культури в учнів. На основі аналізу наукових джерел висвітлено сутність методу драматизації, його особливості, які дозволяють віднести драматизацію до категорії педагогічного методу, як наявність певних педагогічних функцій:

ілюстративної, інструментальної, психологічної, аналітичної, пізнавальної. Виявлено можливості використання методу драматизації до формування комунікативної культури в учнів. Окреслено особливості використання драматизації за дистанційною формою навчання. Представлено методiku використання методу драматизації у підготовці майбутніх учителів до зазначеного напрямку діяльності. У розробленій методиці спрогнозовано певні етапи: підготовчий, який забезпечує психолого-педагогічне налаштування майбутніх фахівців на використання методу в освітньому процесі; етап драматичної симуляції комунікативної ситуації, що передбачає їх розробку і практикування в процесі яких розвивається готовність майбутніх учителів до формування комунікативної культури в учнів. Завершальний етап, як інтеграція та трансфер в освітню діяльність на якому відбувається перенесення навичок драматизації та комунікативної культури в організацію та здійснення реального освітнього процесу. Зроблено узагальнення про те, що використання методу драматизації у підготовці майбутніх учителів до формування комунікативної культури забезпечує розвиток здатностей: передавати інформацію, налагоджувати контакт зі співрозмовником, володіти «мовою тіла» та співвідносити з іншою інформацією, налагоджувати стосунки (система «говорити-слухати»), адекватно виявляти емоції, почуття, керувати ними, орієнтуватись у комунікативній ситуації, імпровізувати за екстрених обставин, виражати оригінальність, нестандартність, концентрувати увагу, енергетичну спрямованість та харизматичний запал. Є необхідність продовжити дослідження впливу методу драматизації на формування особистісно-професійних якостей майбутнього педагога.

Ключові слова: професійна підготовка, майбутній учитель, комунікація, культура, драматизація, метод, методика підготовки.

UMANSKA Yuliia –
student at the Department
of Pedagogy and Educational Management
Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University
ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-8086-1375>
e-mail: kllo.12.0936@gmail.com

USING THE DRAMATIZATION METHOD IN PREPARING FUTURE TEACHERS FOR STUDENTS' COMMUNICATIVE CULTURE FORMATION

The article substantiates the relevance of using the dramatization method in preparing future teachers for student's communicative culture formation. On the base of the analysis of scientific sources the essence of the dramatization method is highlighted and its features that allow dramatization to be attributed to the categories of pedagogical method. This is the presence of certain pedagogical functions: illustrative, instrumental, psychological, analytical and cognitive. The possibilities of using the dramatization method in preparing future teachers for student's communicative culture formation have been identified. The features of using the dramatization in distance learning are outlined. The methodology of using the dramatization method in preparing future teachers in this direction of activity is presented. The developed methodology foresees certain stages: preparation, which provides psychological and pedagogical adjustment of future specialists for using the dramatization method in the educational process; the stage of dramatic simulation in communicative situations, which involves their development and practice, during it the readiness of future teachers for student's communicative culture formation develops. The final stage is integration and transfer into educational activities, where dramatization skills and communicative culture are transferred to the organization and implementation of the real educational process. It is generalized that the using of the dramatization method in preparing future teachers for student's communicative culture formation will ensure the development of the following abilities: to convey information, to make contact with the interlocutor, to be good at body language and correlate the information, to make the relationships (the "talk-listen" system), to express emotions adequately, feelings and manage them, to navigate in a communicative situation, to improvise in emergency circumstances, to express originality, non-standardity, to concentrate one's attention, energetic focus and charismatic fervor. It is necessary to continue research about the influence of the dramatization method on the formation of the personal and professional qualities of a future teacher.

Keywords: professional preparing, future teacher, communication, culture, dramatization, method, preparation methodology.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. У сучасному освітньому просторі надзвичайно важливою є проблема формування комунікативної культури школярів, як основи їхнього успішного соціального становлення та ефективної взаємодії в суспільстві. Комунікативна культура охоплює не лише вміння грамотно і логічно висловлювати думки, а й здатність слухати, розуміти інших, висловлювати емоції, дотримуватись норм мовленнєвого етикету. У цьому контексті особливої ваги набуває підготовка майбутніх учителів до формування таких якостей у здобувачів освіти. Одним із дієвих методів, що сприяє розвитку комунікативних умінь, є метод драматизації, який поєднує елементи гри, театрального мистецтва та інтерактивного навчання.

Метод драматизації сприяє розвитку емоційного інтелекту, співпереживання, креативності, уміння працювати в команді, а також стимулює активне мовлення. Використання цього методу дозволяє майбутнім учителям ефективно впливати на формування мовленнєвої активності учнів, створювати умови для живої комунікації, моде-

лювати різноманітні життєві ситуації, що актуалізують мовленнєві дії.

З огляду на зміни в освітніх стандартах, орієнтацію на компетентнісний підхід і потребу в інтерактивних формах навчання, ця тема є надзвичайно актуальною. Вона поєднує в собі сучасні підходи до підготовки вчителя, враховує психологічні та педагогічні аспекти розвитку особистості, а також відповідає запитам сучасної школи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У дослідженнях метод драматизації часто позначається як діяльність, яка базується на драматургії («drama-based activities»), драматизації («dramatisation»), «театральній педагогіці» тощо. Зокрема, у дослідженнях О. Дацків драматизація визначається як «взаємодія викладача і студентів у драмах, рольових іграх, імпровізаціях, симуляції і театральних проєктах, спрямованих на формування комунікативної компетентності» [7]. У працях О. Абрамович, В. Чорної метод драматизації виділяється як один із способів, який забезпечує реалізацію художньо-творчого потенціалу здобу-

вачів [5]. Науковиці зазначають, що «методи й прийоми театрального мистецтва в контексті педагогіки ...» стають підставою для моделювання процесу формування суб'єктності студентів [5, с. 9]. Авторки акцентують увагу на тому, що театральна педагогіка (яка включає драматизацію), стає самостійною галуззю, що охоплює систему методів і прийомів для самовираження особистості у творчій діяльності [5]. Таким чином, драматизація у підготовці здобувачів ЗВО – це використання театральних, рольових, імпровізаційних елементів у навчанні для їх активізації, творчості, комунікативних навичок, самовираження. Дослідження Л. Котової, спрямовані на обґрунтування артпедагогіки, як засобу гуманізації освітнього простору у ЗВО, визначення функцій артпедагогіки, створення емоційно-культурного середовища; вплив методу драматизації на розвиток креативності майбутніх педагогів, використання технологій артпедагогіки, зокрема драматизації, театралізації. Авторка підкреслює, що хоча ці технології вже застосовуються в сучасних ЗВО, їх використання часто має спонтанний характер (тобто без системної методики) [14]. Групою науковців Т. Козлова, А. Куліченко, Р. Шрамко висвітлено досвід драматико-педагогічної організації навчання, що сприяє професійному і особистісному зростанню здобувачів ЗВО [1].

Як свідчить аналіз наукової літератури з досліджуваної проблематики, практика навчання в українських ЗВО, метод драматизації використовується фрагментарно, без системної методики [14]. Недостатньо висвітлюються результати емпіричних досліджень з цієї проблематики в ЗВО (більшість з них стосується ЗЗСО) [5]. Виникла потреба адаптації методу до освітніх компонент: не всі вони природньо «драматизуються» – необхідна розробка методичного забезпечення. У контексті дистанційної форми навчання виникла необхідність трансформації методу у змішаному/онлайн форматі.

Метою статті є: обґрунтування методу драматизації навчання та висвітлення шляхів його використання у підготовці майбутнього вчителя до формування комунікативної культури в учнів.

Виклад основного матеріалу дослідження. В сучасній освіті, де акцент переноситься на активізацію та інтенсифікацію освітнього процесу, драматизація використовується як самостійна технологія для засвоєння теми, поняття чи розділу навчального процесу (С. Кириченко), як засіб виховання (С. Хімко), як технологія позакласної роботи (В. Ширяєва). Провідні зарубіжні педагоги застосовують метод драматизації у навчанні англійської мови. Серед них Дж. Г. Ройка, Б. Дж. Беннетто, Дж. Хікс, Д. Лой та Р. Віа та ін. Саме ці педагоги успішними результатами своєї діяльності та застосуванням драматичного методу на своєму власному досвіді показують особливості та певні принципи у застосуванні методу. Слід зауважити, що Р. Віа у своїх дослідженнях підкреслює певний напрямок комунікативності, який несе метод драми. Драматико-педагогічна організація навчання охоплює двосторонній механізм. З одного боку,

вивчення ролі, а саме реплік – це ніщо інше як декламація, але саме драматична організація дають можливість за допомогою цього методу розкрити можливості кожного учасника. Не можна уявити метод і без такого поняття як імпровізація, що є однією з найстаріших форм театру. Така форма може використовуватись у двох аспектах загально-театрального значення: тренувальному та практичному. Сьогодні у світі діє безліч груп, як аматорських, так і професійних, які готують імпровізовані виступи. У тренувальному значенні – це засіб встановлення стосунків між акторами, розкриття внутрішнього світу конкретної людини за певних обставин, пошук до спонтанності, створення специфічної атмосфери. Якщо ж перенести імпровізацію на підготовку вчителя до формування комунікативної культури учнів, у рамках драматико-педагогічної організації навчання, то це дасть шанс здобувачам спробувати свої мовні та особистісні можливості у різноманітних ситуаціях, та, звичайно ж, навчитися реагувати на різні події.

Драматизація сприяє активізації здобувачів: рольові ігри, імпровізації залучають до процесу, змінюють позицію «пасивного слухача». Під час застосування цього методу інтенсивно розвиваються комунікативні навички, особливо, якщо методи застосовуються у мовному навчанні чи міждисциплінарних курсах.

Під час дистанційної або змішаної форм навчання виникла необхідність адаптації методу: онлайн-рольові ігри, імпровізації у віртуальних кімнатах, відео-сцени, запис рефлексії. Для забезпечення врахування сучасних викликів: зміна форм навчання, інтерактивність, міждисциплінарність, викладачу ЗВО необхідна гнучкість, імпровізованість, швидке реагування тощо.

Драматизація – сукупність дій, які відображають у драматичній формі суперечності та конфлікти людського життя. В освітньому процесі ведучою формою драматизації виступає драматична ситуація, яка містить культурну і життєву колізію. В ній здобувач виступає як автор, виконавець, режисер драматичних дій. Мета драматичної ситуації є ініціювання комунікативної активності здобувачів. Ядром драматичної ситуації є взаєморозуміння суб'єктів комунікації: зміст включає знання комунікативної взаємодії учасників (уявлення про свої можливості, потреби); комунікативний досвід та інтеграцію досвіду викладача і здобувача у виборі способів комунікативної поведінки, відношень тощо.

Основна ознака, яка дозволяє віднести драматизацію до категорій педагогічного методу – це наявність певних педагогічних функцій, які дозволяють свідомо використовувати драматизацію з метою підготовки майбутніх учителів до формування комунікативної культури в учнів: ілюстративну (демонстрація поведінки учасників комунікативної ситуації, розкриття мотивів поведінки, позицій і особистісного сенсу кожного учасника ситуації); інструментальну (моделювання ситуацій, програвання ролі виконавця, автора, глядача, імпровізація); психологічну (свобода

вибору, рівнозначні права, умовний характер); аналітичну (саморефлексія); пізнавальну.

На основі теоретичного, емпіричного аналізу проблеми визначено, методичні аспекти використання методу драматизації у підготовці майбутніх учителів до формування комунікативної культури в учнів. У розробці методики використання методу драматизації, варто враховувати нормативну базу на основі якої здійснюється навчання: освітня програма, компетентнісний підхід, акцент на комунікативній компетентності; врахування мовно-культурного контексту, зокрема ситуації, релевантні українському здобувачеві: міжкультурні, мовні, соціальні; можливостей академічної групи, адже здобувачі-майбутні вчителі можуть мати різний рівень досвіду, мотивації, комунікативної компетентності. При цьому варто забезпечувати педагогічну підтримку здобувача, здійснювати диференційований підхід до навчання.

Орієнтовно методика передбачає три основні етапи з підсумковою інтеграційною діяльністю. Перший етап: вступ до драматизації як засобу формування комунікативної культури, на якому передбачено: ознайомлення здобувачів-майбутніх учителів з теорією драматизації, її можливостями у формуванні комунікативної культури; створення атмосфери довіри, емоційного включення, розкріпачення; підготовка до участі у рольових/імпровізаційних заходах. Реалізація мети на цьому етапі здійснюється шляхом проведення теоретичної сесії: «Комунікативна культура здобувача: що це?», «Драматизація як метод активізації навчання». Налаштування на використання методу драматизації здійснювалося шляхом виконання імпровізаційних вправ – знайомство, мікро-сцени, швидкі зміни ролей (наприклад: викладач-здобувач, здобувач-здобувач). Викладач дає короткі команди для імпровізації: «Ви – учень, якого викликали до дошки, але він не готовий», «Ви – вчитель, який намагається зацікавити пасивний клас», «Ви – учень, який не розуміє завдання».

Відповідно до структури та змісту комунікативної культури визначено комплекс вправ, спрямованих на вміння невербальної комунікації (мови тіла, мови жестів); вміння вербально спілкуватися, чітко та зрозуміло висловлювати власні думки, вміння встановлювати контакт, отримувати зворотній зв'язок, виявляти ініціативу, кмітливості в умінні здійснювати психологічний вплив на основі сприйняття та розуміння співрозмовника, регулювати власну поведінку, поведінку співрозмовника, знаходити продуктивні шляхи реагування в конфліктних ситуаціях, здатність до емпатії тощо. З цією метою виконувалися такі види вправ: «Мова тіла», «Говорити-слухати», «Імпровізація», «Рольова гра», «Релаксація», «Концентрація», «Уява», «Спостереження» [4].

Завершення цього етапу – це обговорення вражень: що спрацювало, що викликало труднощі, як почуває себе здобувач у майбутній ролі. Це здійснюється у формі дискусії/рефлексії. Загалом на даному етапі створюються маленькі групи (3 – 4 особи), перемикання ролей, використовуються відео/записи для самоаналізу.

Наступний етап: драматична симуляція комунікативних ситуацій у формі рольової гри. Мета цього етапу: розробити та практикувати типові комунікативні ситуації, з якими стикаються учні та вчителі (наприклад: діалог на уроці, співпраця в групі, конфлікт, презентація); формувати навички активного слухання, емпатії, вербальної й невербальної комунікації, конструктивного обміну думками; розвиток умінь змінювати комунікативну позицію, адаптувати стиль до аудиторії.

Заняття проходять з урахуванням систематичності, послідовності і наступності навчання. Кожне з них ускладняється за завданнями та змістом. Здобувачі створюють власні сценарії ситуацій, наприклад, «Учень запізнився на урок, просить вибачення; вчитель реагує». Потім розігрують сцену. «Робота в групі: учителеві потрібно обговорити з учнями результати проекту, хтось не виконав завдання». Здобувачі-вчителі виконують ролі: вчитель, учні, спостерігачі.

Збільшення складності: імпровізація – здобувачам дається лише контекст («зміна теми, учень відволікається, батьки втручаються») і група готує сцену за виділеним часом.

Його особливості – здобувач ставив себе в ситуацію, яку він грає; трансформація словесного матеріалу тексту сценарію з використанням безпосередніх чуттєвих образів героїв; адаптація до своєї ролі в запропонованій ситуації – природність, логіка і послідовність. При цьому в одних випадках він міг грати самого себе, в інших – взяти на себе уявну роль; виконавці вели себе так, ніби це відбувалось в реальному житті, у запропонованих обставинах, з врахуванням сценічного самопочуття і наскрізної дії; поведінка виконавців відповідала їх ролі, при цьому велика роль ритму, ритму-темпу, сценічного самопочуття, наскрізної дії, трансформації тексту сценарію.

Рефлексія: після сцени – обговорення: «Які комунікативні стратегії були використані?», «Що можна було зробити краще?»

Це проходить у різних форматах: змішані групи, щоб здобувачі могли змінювати ролі; використання відеозапису або аудіозапису із подальшим аналізом; запровадження спостерігачів/рецензентів – здобувачі можуть давати зворотний зв'язок; періодичне повторення: ті самі сценарії можуть бути змінені (наприклад, інші параметри) і повторені через тиждень-два, щоб побачити динаміку змін.

Наступний етап: Інтеграція та трансфер в освітню діяльність. На цьому етапі відбувається перенесення навичок драматизації та комунікативної культури у планування й проведення реального освітнього процесу (мікро-урок, майстер-клас, модуль). Здобувачі формували вміння оцінювати комунікативні ситуації, редагувати сценарії, вибирати відповідні драматизаційні засоби; розвивали здатність до адаптації. Вчилися інтегрувати драматизацію в різні дисципліни, формати, групи учнів.

Алгоритм дій був таким:

1. Здобувач-викладач розробляв план заняття чи блока (наприклад у методиці викладання англійської мови, педагогіці, рідній мові, під час

пропедевтичної практики), в якому передбачено використання драматизації, як активного прийому.

2. Проведення мікроуроку (з групою здобувачів або школярів), з використанням драматизації/рольової гри.

3. Запис/спостереження, після чого – аналіз: наскільки ефективно пройшла комунікація, як виявлялася комунікативна культура учасників, що можна покращати.

4. Завершальна сесія: обговорення, узагальнення, складання портфоліо учителя-майбутнього: «Мій сценарій – мій досвід – мої висновки».

Це проходило у форматі: мікроуроки/майстер-класи; публічна презентація, створення рефлексійних журналів/блогів: здобувачі описували свій досвід, чого навчилися, як відчували себе.

Етап оцінювання передбачав самооціночні форми і зворотний зв'язок від викладача. Для оцінювання ефективності методики студентів-майбутніх вчителів використано такі інструменти: тести з комунікативних навичок/комунікативної культури; спостереження та аналіз відеозаписів ігор/сцен: зосередження уваги на вербальну й невербальну комунікацію, активність, співпрацю, рольову зміну, рефлексію; рефлексійні щоденники/журнали студентів: успіхи та утруднення, планування шляхів удосконалення; зворотний зв'язок: здобувачі аналізують один одного, надають конструктивні коментарі; портфоліо: план заняття з драматизацією з відео/фото, формулювання власних висновків, аналіз реакцій учасників; формувальне оцінювання під час заняття: викладач фіксує моменти, коли драматизація вплинула на комунікативну культуру (наприклад: студент-вчитель змінив стратегію взаємодії, учні активізувалися). Підсумкова самооцінка та взаємооцінка: рубрика з критеріями (наприклад: готовність ролі, чіткість комунікації, конструктивний діалог, вибір ролі/стратегії, рефлексія).

Драматико-педагогічна організація навчання передбачає такі основні аспекти: робота над собою – підготовчі (тренувальні) вправи, робота над текстом. Ці вправи допомагають зняти психологічне напруження в групі та дають можливість формувати вербальну та невербальну комунікацію. У такому випадку мова стає не засобом вираження, а його інструментом. Тренувальні вправи є обов'язковою умовою застосування методу, адже саме вони є принциповим базисним фактором та неодмінною умовою перетворення мови із засобу вираження у його інструмент.

Висновки та перспективи подальших розвідок напряму. Отже, метод драматизації є ефективним засобом підготовки майбутніх учителів до формування комунікативної культури в учнів. Завдяки імітаційно-рольовим іграм, сценічним постановкам та елементам театралізації, студенти педагогічних спеціальностей не лише опановують засоби виразного мовлення, а й розвивають емпатію, вміння слухати, аргументувати, доносити думку в доступній та переконливій формі.

Драматизація сприяє створенню емоційно забарвленого навчального середовища, що стимулює активну взаємодію, співпрацю та розвиток міжособистісної комунікації. Цей метод допомагає виявити творчий потенціал як учителя, так і учнів, формує толерантність, впевненість у собі, культуру діалогу та повагу до співрозмовника.

Підготовка майбутніх учителів із використанням драматизації дозволяє їм ефективніше реалізовувати комунікативні цілі в педагогічній діяльності, зокрема формувати в учнів здатність до конструктивного спілкування, активного слухання та самовираження. Таким чином, драматизація виступає не лише як метод навчання, а й як засіб особистісного зростання вчителя та учня.

Подальших досліджень потребує вплив методу драматизації на особистісно-професійне становлення майбутнього педагога.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Boichenko M., Kozlova T., Kulishenko A., Shramko R., Polyezhaev U. Creative activity at higher education institutions: *Ukrainian pedagogical overview*. Volume 11. Issue 59. November 2022. P. 161-170. DOI: <https://doi.org/10.34069/AI/2022.59.11.15>
2. Yüksel Aşlı, Betül Fatma, Tuğçe Şenol Akyol The Effect of Drama Course on Prospective Primary and Preschool Teachers' Communication Skills. *Educational Policy Analysis and Strategic Research*. 2020. V 15. № 4. P. 34-42. URL: https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1280085.pdf?utm_source=chatgpt.com
3. Saldaña J. Drama, Theatre, and Hispanic Youth: Interviews with Selected Teachers and Artists. *Youth Theatre Journal*. 1991. № (5) 4. P. 3-8.
4. Via Richard A. English in three acts. The University Press of Hawaii. 1976. URL: <https://eric.ed.gov/?id=ED133748>
5. Абрамович О., Чорна В. Теоретико-методологічні аспекти сучасної театральної педагогіки. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв*. Серія: Сценічне мистецтво. 2023. № 6(2). С. 153-166. DOI: <https://doi.org/10.31866/2616-759X.6.2.2023.288156>
6. Бойченко М., Козлова Т., Куліченко А., Шрамко Р. Полєжаєв Ю. Творча діяльність у закладах вищої освіти: український педагогічний огляд. *Амазонія Інвестіга*. 2022. № 11(59). С. 161-171. DOI: <https://doi.org/10.34069/AI/2022.59.11.15>
7. Дацків О. Переваги вправ і завдань з використанням драматизації для розвитку вмінь публічного мовлення старшокласників. *Освіта. Інноватика. Практика*. 2024. № 12(2). С. 25-29. DOI: <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol12i2-004>
8. Івасішина С. В. Шкільна театральна педагогіка як інноваційна модель навчання англійської мови. Актуальні проблеми підготовки сучасного педагога: теорія, історія. практика. *Збірник наукових праць Херсонського державного університету. Педагогічні науки*. 2016. № 72(2). С. 25-29.
9. Кириченко С. А. Використання методу драматизації на уроках англійської мови. *Таврійський вісник освіти*. 2015. № 2(1). С. 218 – 224.
10. Коваленко Е.Г. Розвиток емпатії і атракції майбутнього педагога як умова професійного спілкування: Автореф. ... канд. психол. наук: 19.00.07 / Інститут

педагогіки і психології професійної освіти АПН України. К., 2004. 20 с.

11. Ковалишина С. Гра-драматизація як форма позакласної роботи з англійської мови. *Рідна школа*. 2014. № 10. С. 64-68.

12. Константинова Л. М. Використання методу форум-театру в роботі практичного психолога. *Таврійський вісник освіти*. 2017. № 1 (57). С. 239-243.

13. Козіброда Л. В. Драма в навчально-виховній діяльності учнів з особливими освітніми потребами. *Наукові записки ВДПУ імені Михайла Коцюбинського*. Серія: педагогіка і психологія. 2020. Вип. 61. С. 35-39.

14. Котова Л. М. Артпедагогіка як засіб гуманізації освітнього простору в закладах вищої освіти: *Педагогічна академія*. *Наукові записки*. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15611404>

15. Котова Л. М. Артпедагогіка як засіб розвитку творчої самореалізації студентів-інструменталістів. *Академічні візії*. 2025. Вип. 40. С. 1-13.

16. Хімко С. Р. Шкільний театр розкриває творчий потенціал особистості учня. *Обдарована дитина*. 2005. № 6. С. 18-25.

REFERENCES

1. Boichenko, M., Kozlova, T., Kulishenko, A., Shramko, R., Polyezhaev, U (2022). Creative activity at higher education institutions: Ukrainian pedagogical overview. Volume 11. Issue 59. Pp. 161-170. DOI: <https://doi.org/10.34069/AI/2022.59.11.15> [in English]

2. Yüksel, Asli, Betül, Fatma, Tuğçe Şenol, Akyol (2020). The Effect of Drama Course on Prospective Primary and Preschool Teachers' Communication Skills. *Educational Policy Analysis and Strategic Research*. V. 15. № 4. Pp. 34-42. URL: https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1280085.pdf?utm_source=chatgpt.com. [in English]

3. Saldaña, J. (1991). Drama, Theatre, and Hispanic Youth: Interviews with Selected Teachers and Artists. *Youth Theatre Journal*. (5) 4. Pp. 3-8. [in English]

4. Via Richard, A. (1976). English in three acts. The University Press of Hawaii. URL: <https://eric.ed.gov/?id=ED133748> [in English]

5. Abramovych, O., Chrona, V. (2023). Teoretyko-metodolohichni aspekty suchasnoi teatralnoi pedahohiky [Theoretical and methodological aspects of contemporary theater pedagogy]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu kultury i mystetstv*. Seriya: Stsenichne mystetstvo. 6 (2). S. 153-166. DOI: <https://doi.org/10.31866/2616-759X.6.2.2023.288156> [in Ukrainian]

6. Boichenko, M., Kozlova, T., Kulichenko, A., Shramko, R., Polezhaev, Yu. (2022). Tvorchia diialnist u zakladykh vyshchoi osvity: ukrainskyi pedahohichnyi ohliad [Creative activity in higher education institutions: Ukrainian pedagogical review]. *Amazonia Investliha*. 11(59). S. 161-171. DOI: <https://doi.org/10.34069/AI/2022.59.11.15> [in Ukrainian]

7. Datskiv, O. (2024). Perevahy vprav i zavdan z vykorystanniam dramatyizatsii dlia rozvytku vmin publichnoho movlennia starshoklasnykiv [The advantages of exercises and tasks using dramatization for the development of public speaking skills of high school students]. *Osvita. Innovatyka. Praktyka*. 12 (2). S. 25-29. DOI: <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol12i2-004> [in Ukrainian]

8. Ivasishyna, S. V. (2016). Shkilna teatralna pedahohika iak innovatsiina model navchannia anhliiskoi movy [School theatrical pedagogy as an innovative model for teaching English]. *Aktualni problemy pidhotovky suchasnoho pedahoha: teoriia, istoriia, praktyka*. Zbirnyk naukovykh prats Khersonskoho derzhavnoho universytetu. *Pedahohichni nauky*. № 72(2). S. 25-29. [in Ukrainian]

9. Kyrychenko, S. A. (2015). Vykorystannia metodu dramatyizatsii na urokakh anhliiskoi movy [The use of the method of dramatization in the English language classes]. *Tavriiskyi visnyk osvity*. № 2(1). S. 218-224. [in Ukrainian]

10. Kovalenko, E. H. (2004). Rozvytok empatii i atraktsii maibutnioho pedahoha iak umova profesiinoho spilkuvannia [The development of empathy and attractiveness of the future teacher as a condition for professional communication]: *Avtoref. ... kand. psykol. nauk*: 19.00.07/ Instytut pedahohiky i psykolohii profesiinnoi osvity APN Ukrainy. K. 20 s. [in Ukrainian]

11. Kovalyshyna, S. (2014). Hra-dramatyizatsiia iak forma pozaklasnoi roboty z anhliiskoi movy [Role-playing as a form of extracurricular work in English]. *Ridna shkola*. № 10. S. 64-68. [in Ukrainian]

12. Konstantynova, L. M. (2017). Vykorystannia metodu forum-teatru v roboti praktychnoho psykhologa [The use of forum theatre in the work of a practical psychologist]. *Tavriiskyi visnyk osvity*. 1 (57). S. 239-243. [in Ukrainian]

13. Kozibroda, L. V. (2020). Drama v navchalno-vykhovnii diialnosti uchniv z osoblyvymy osvitnimy potrebamy [Drama in the educational activities of students with special educational needs]. *Naukovi zapysky VDPU imeni Mykhaila Kotsiubynskoho*. Seriya: pedahohika i psykolohiia. Vyp. 61. S. 35-39. [in Ukrainian]

14. Kotova, L. M. Artpedahohika iak zasib humanizatsii osvitnioho prostoru v zakladykh vyshchoi osvity [Art pedagogics as a means of humanizing the educational space in higher education institutions]. *Pedahohichna akademiia*. *Naukovi zapysky*: DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15611404>. [in Ukrainian]

15. Kotova, L. M. (2025). Artpedahohika iak zasib rozvytku tvorchoi samorealizatsii studentiv-instrumentalistiv [Art pedagogics as a means of developing creative self-realization of students studying musical instruments]. *Akademichni vizii*. Vypusk 40. S. 1-13. [in Ukrainian]

16. Khimko, S. R. (2005). Shkilnyi teatr rozkryvaie tvorchyi potentsial osobystosti uchnia [School theater reveals the creative potential of the student's personality]. *Obdarovana dytna*. № 6. S. 18-25 [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

УМАНСЬКА Юлія – аспірант кафедри педагогіки і освітнього менеджменту Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Наукові інтереси: комунікативна культура майбутнього вчителя.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

UMANSKA Yuliia – Student at the Department of Pedagogy and Educational Management Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University.

Scientific interests: communicative culture of future teachers.

Стаття надійшла до редакції 18.10.2025 р.

Стаття прийнята до друку 25.10.2025 р.